

Sygn. akt I CZ 61/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku J. W.

przy uczestnictwie I. L. i J. W.

o dział spadku,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 14 października 2016 r.,

zażalenia uczestniczki I. L.

na postanowienie Sądu Okręgowego w T.

z dnia 14 kwietnia 2016 r., sygn. akt I Ca .../16,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2016 r. odrzucił apelację uczestniczki postępowania – I. L. - złożonej od postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 listopada 2013 r. w sprawie o dział spadku po A. W. zmarłej dnia 12 grudnia 2007 r. w N. W ocenie Sądu apelacja została wniesiona z uchybieniem terminu.

W zażaleniu na to postanowienie uczestniczka postępowania zarzuciła naruszenie art. 370 i 373 w zw. z art. 168 § 1 k.p.c., poprzez uznanie, że przywrócenie terminu do złożenia apelacji dokonane postanowieniem Sądu Rejonowego w N. dnia 2 lutego 2016 r. było niezasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uczestniczka postępowania I. L. była przed sądem pierwszej instancji reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego. Postanowienie wstępne Sądu Rejonowego w S. zostało wydane dnia 7 listopada 2013 r. Zarówno uczestniczka, jak i jej ówczesny pełnomocnik złożyli wnioski o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia tego postanowienia. Uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego w S. zostało doręczone ówczesnemu pełnomocnikowi żalącej dnia 16 września 2014 r., zaś jej samej dnia następnego (17 września 2016 r.). Natomiast pismem z dnia 1 października 2014 r. Sąd Rejonowy w S. został zawiadomiony o wypowiedzeniu pełnomocnictwa procesowego dotychczasowemu pełnomocnikowi. Apelacja uczestniczki I. L., sporządzona przez jej nowego pełnomocnika, została nadana dnia 1 października 2016 r., a zatem dzień po upływie ustawowego terminu na dokonanie tej czynności.

Sąd Okręgowy w T. postanowieniem z dnia 18 grudnia 2014 r. odrzucił apelację uczestniczki ze względu na przekroczenie ustawowego terminu na jej złożenie. Postanowienie Sadu Okręgowego I. L. zaskarżyła zażaleniem do Sądu Najwyższego podnosząc, że w chwili składania wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia Sądu Rejonowego wypowiedziała pełnomocnictwo swemu dotychczasowemu pełnomocnikowi, o czym świadczy osobiste zwrócenie się do sądu z wnioskiem o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia postanowienia z dnia 7 listopada 2013 r.

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2015 r. (I CZ 63/15) Sąd Najwyższy oddalił zażalenie. W oparciu o art. 133 § 3 k.p.c. stwierdził, że jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, doręczenia należy dokonywać tym osobom. Sąd Najwyższy wskazał na ustalone stanowisko judykatury, wedle którego przepis ten adresowany jest zarówno do stron postępowania, jak i do sądu, a związania nim można uniknąć jedynie poprzez cofnięcie lub ograniczenie pełnomocnictwa procesowego, czego skarżąca nie uczyniła w dacie składania wniosku o sporządzenie uzasadnienia postanowienia wstępnego z dnia 7 listopada 2013 r., lecz dwa tygodnie później.

Na skutek wniosku uczestniczki postępowania z dnia 30 stycznia 2015 r. o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 7 listopada 2013 r., Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 2 lutego 2016 r. przywrócił I. L. termin do wniesienia apelacji.

Apelacja ta została zaś ponownie odrzucona zaskarżonym obecnie postanowieniem Sądu Okręgowego w T.

Sąd Najwyższy podziela argumentację przytoczoną przez sąd odwoławczy. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym m.in. w postanowieniach z dnia 25 sierpnia 1999 r. (III CKN 695/99, OSNC 2000, nr 3, poz. 51); z dnia 7 listopada 2001 r. (V CZ 210/01, niepubl.); z dnia 28 maja 2008 r. (II CZ 27/08, niepubl.); z dnia 19 czerwca 2013 r. (I CZ 57/13, niepubl.) oraz z dnia 25 kwietnia 2014 r. (II CZ 119/13, niepubl.), w granicach kontroli zachowania warunków formalnych apelacji, którą sąd drugiej instancji przeprowadza na podstawie art. 373 k.p.c., mieści się również sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia apelacji. Uchylenie postanowienia sądu pierwszej instancji uwzględniającego wniosek o przywrócenie terminu może jednak nastąpić jedynie w sytuacjach, w których w okolicznościach sprawy zachodzi pewna ku temu podstawa. Taka właśnie pewna podstawa zachodzi w niniejszej sprawie, co potwierdził już Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wydanego w tej sprawie postanowienia. Zgodnie z art. 133 § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. sąd jest zobligowany do doręczania pism procesowych osobom do tego wskazanym. Natomiast według art. 94 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wypowiedzenie pełnomocnictwa procesowego przez

mocodawcę odnosi skutek prawny w stosunku do sądu z chwilą zawiadomienia go o tym. Obowiązek liczenia terminu do złożenia apelacji od doręczenia uzasadnienia osobie, która w dacie tego doręczenia pozostawała pełnomocnikiem uczestniczki wynika zatem jednoznacznie z przepisów prawa i przez to stanowił pewną podstawę, wymaganą do podjęcia przez sąd odwoławczy negatywnej weryfikacji zasadności przywrócenia terminu dokonanego przez sąd pierwszej instancji.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 13 § 2 k.p.c.

kc

db